

skvoucích zrn úrodu bohatou, jichž hojně skýtají fek našich rýžovišť, a řízu sobolinou měkce podšitou, již kupci z východu přivezli na tržiště“ atd.), ale zřídka a jen jako dekor. Tenor knihy jest zřejmě ryze subjektivní lyrika smyslné touhy, nenávisť, oklamání, smyslného rozdvojení nebo zmatení, které autor drapíruje jen epicky: důkazem toho, že epika přistupuje jen ex post jako fikce stylistická, jest to, že všechny tyto výlevy, nářky, žaloby, hrozby a prosby jsou držány v první osobě a že situace jest úplně všeobecná a ryze statická: není v knize vůbec epické invence a není epické komposice.

Zdá se mně, že tato stylistická frivolnost se autorovi nevyplatila. Do knihy jeho vniklo tím cosi rozkolísaného, kalného a nejistého, co knihu jeho oloupilo i o básnickou individualnost, již mohl autor dostoupiti při čistší metodě komposiční. Kdyby se byl na příklad autor rozhodl podati svou notu prostě melancholie smyslné a nervové jako ryzí lyrism subjektivný — pur et vert — byl by musil vyvinouti více energetiky slovné, více záře a více záru verbálního — a některá místa, tak zvláště v „Půlnoci bohů“, svědčí, že by toho dovedl — a jeho poesie získala by jednotností formální a obsahové a tím stylovosti; kdežto takto epická draperie jej ztlížila a ztlumila lyrický žár a lyrickou evokativnost v cosi, co nejméně není ani typičnost, ani klid, ani styl, nýbrž jen hovorné pohodlí.

Mstivá kantiléna. Čtrnáct dřevorytů Františka Koblihy

Ve sbírce krásných tisků „Červnu“, vydávaných p. St. K. Neumannem v Billovicích nad Sv. u Brna, vyšla jako třetí číslo tato grafická parafráze nejzralejšího díla Hlaváčkova. P. Kobliha, není pochyby, je jemný prolínavý a výtvarník jakési ženské svačkovité popínivosti a melodické melancholie; tvárné a tvůrčí prameny jeho nejsou nikterak zvláště hluboké a výrazné, ale p. Kobliha vytěžuje je s vkusem a s technickou hotovostí, které oklamou asi mnohého pozorovatele o jejich síle a bohatství. Pan Kobliha jest posud mnohem spíše dekoratér než tvůrce-stylista; k němu schází mu posud tektonický rytmus a komposiční jadrnost, vnitřní živá fluktuace a horký var výtvarného výrazu a podle posávacích ukázek jsou možné a oprávněné pochyby, pokud má vůbec v sobě tento vyšší výtvarný charakter. Posud zmáhá plně jen krajinu jako kontrastovou hru náladovou a figuru lidskou pojímanou jako její dekorativní doprovod; kde má vytvořit architekturu lidské skupiny, sevřený pathetický akord figurální, vězí po hlavu ještě v bezradné nerozpoznání a nehotovosti. Tím nebudtež ovšem podečňovány ani dobrá vůle ani výtvarný vkus p. Koblihův, ani lahodná gracie celé publikace, která odráží se velmi příznivě od tolikerých banalít vycházejících z oficiálních nakladatelství českých a zaslouží si již proto pozornosti a podpory obecnstva zaujatého o grafické umění. Cena publikace jest přiměřená: 15 K.

Výpravě knižní

věnovány jsou dvě publikace odborné, typografa K. Dyrnka kniha *Typograf o knihách* (350 stran za 12 K) a knihaře L. Bradáče *Úprava vazeb knižních* (92 strany za 5 K). Pan Dyrnk rozvíjí od let horlivou činnost kladnou i kritickou propagací zdravých a rozumných zásad, platných pro řemeslně typografickou úpravu knižní.

Jeho kniha jest soubor recenzí o všech významnějších publikacích českých, které činí nárok na hodnotu bibliofilskou; asi osmdesát děl českých, které vypravili Benda, Brunner, Kašpar, Kobliha, Konůpek, Kysela, Marek, Preissig, Růžička, Stretti, Zupanský a j., jest zde popisováno, rozebíráno a souzou velmi pečlivě a většinou správně po stránce řemeslné dokonalosti, účelnosti i stylové logiky a harmoničnosti. Autor zná slavnou dobu počátků knihtiskařských v XV. a XVI. století a ukazuje k nim neustále jako k vzorům, jichž nutno jest následovati; žádná sebezajímavější zvůle, žádné rozmazy a pikantnosti nepřenesou nás přes základní postuláty sazby a tisku, a správného rozvržení a rozložení plošného neodčiní kreslíř nebo rytec sebehodnotnější; krása knihy spočívá, ukazuje správně p. Dyrnk, v harmonii všech složek, papíru, písma, dekoru, v jejich jemném svázání a sepětí, a dobře pochopené řemeslo musí zde být podkladem a základem vyšších a jemnějších činitelů. Bradáčova „Úprava vazeb knižních“ jest pěkným doplňkem publikace předešlé. I ona zdůrazňuje nezbytné východisko každé rozumné bibliofilie: pečlivě, důkladně, svědomitě a osvěceně řemeslo; jakého nepřítele má *toto* řemeslo v barbarství t. zv. původních vazeb nakladatelských, dovedil pěkně p. autor v kapitole závěrečné, když byl předtím vyčerpal všechny druhy a způsoby vazeb. Obě knihy, vydané vlastním nákladem v omezeném počtu exemplářů, praktikují také, co hlásají svým obsahem; jsou vypravěny s pěknou rozvahou a střídmým, jadrným vkusem. Jen jedna otázka tlačí se přitom na rty pozorovatelů: kdy dostane se nám konečně v takovéto monumentální úpravě velikých básníků a myslitelů? Aischyla nebo Platona, Montaigne nebo Vignyho? Až posud může je čist český čtoucí člověk jen v chatrných typografických improvisacích „Světové knihovny“. A přece měla by již česká bibliofilie dáti se do služby nejvyšších básnických a filosofických statků lidských; tím dostane se jí teprve pravého posvěcení.

Pan Hanuš Jelínek

vykrucuje se velmi potutelně a velmi málo loyálně (abych užil jeho slova) v posl. Lumíru z mé obžaloby v glossách I. sešitu tohoto listu. Pan Jelínek hřeší na krátkou paměť svého čtenářstva a zapomíná, že stačí otevřít si I. číslo Lumíra, abys si tam přečetl černé na bílém: „Škoda, že *divadlo neodstranilo* z textu řadu rušivých a české ucho urážejících poklesků proti duchu jazyka. Je-li již autor sám tak hříšně lhostejný k svojí mateřštině, *bylo povinností divadla zde zakročiti*.“ Z kontextu jest patrné, že pan Jelínek vybízí divadelní správu k zasahování v text díla i bez vědomí autorova, ano i proti vůli jeho. Dnes pan Jelínek své volání po „energickém zakročení“ křídí — důkaz, že se za ně nestydí. Úkolem mé noticky bylo právě jen vzbuditi tuto kajicnou náladu v p. Jelínkovi.

Giovanni Pascoli

z něhož přináší naše dnešní číslo překlad krásné essaye „Kručinka“, jest největší dnešní lyrik italský. Ve svých sbírkách „Canti di Castelvecchio“, „Poemi conviviali“, „Odi ed Inni“, „Myricae“ podal kladnou, vykvašenou a slunnou poesii, živou nejlepší básnickou tradicí italskou; Pascoli nahlédl místy tak hluboko do italské duše lidové a vystihl tak specifický ráz lidu i krajiny, že těžko vniká do nich